

Prevela prof. Tamara Radenković :

„ ŠTO KRAĆE TO BOLJE!“

Adrian Tennant okreće naglavačke postojeću nastavnu praksu

Koliko puta se desilo da otvorite udžbenik i zateknete celu stranicu posvećenu tekstu koji će možda zainteresovati đake, a možda i neće? Nakon probijanja kroz tekst od pet stotina reči ili više, od đaka se očekuje da odgovore na desetine 'sveobuhvatnih' pitanja, da popune vokabular i odmah se prebace na govorne ili gramatičke vežbe zasnovane na pomenutom tekstu!

Koliko su puta Vaši đaci slušali petominutni monolog ili dijalog, posle kog bi sledilo svega par pitanja – koja proveravaju da li su uopšte saslušali tekst i shvatili o čemu se radi.

Izgleda kao da je prisutna izvesna opterećenost veličinom teksta (dužinom) koja sprečava da se sagleda činjenica da mali (kratki) tekstovi mogu biti i bolji i korisniji.

Nedavno sam stajao na terminalu 4 aerodroma Hitrou kada sam na zidu primetio izloženi Financial Times. Moju pažnju je privukao levi red na prvoj strani sa oko šest kratkih tekstova. Nijedan od njih nije bio duži od trideset reči, a ipak je svaki od njih sadržao više poslovnih izraza nego gore pomenuti tekst od petsto reči. Tu su se našli izrazi: profit margin – razlika između nabavne i prodajne vrednosti proizvoda, CEO – generalni direktor, takeover – preuzimanje i bottom line – završni bilans.

Večeras sam, pak, čitao kratke vesti na internetu. Istovremeno sam slušao vesti na radiju. Vesti sa interneta su me zaintrigirale. Ne samo što su imale mnoštvo reči, već su sadržale i mnoštvo gramatičkih konstrukcija. Povrh svega, svaka vest je bila krcata informacijama, što ih je činilo izvrsnim nastavnim materijalom. Onda sam se fokusirao na radio – nijedna vest nije trajala duže od minut. I opet sam se našao u nedoumici: zbog čega se na višim nivoima slušaju beskonačno dugi tekstovi?

Problem sa dugim tekstovima je i to što se retko obrade u potpunosti. Ne mislim da ih treba iscediti kao suhu drenovinu, već da bi ti tekstovi trebalo da budu vredni vremena koje zahteva njihova dužina. Mislim da tekst od pedeset reči može biti okosnica devedesetominutnog časa. U stvari, đaci sa više zadovoljstva i kompletnije analiziraju kraći tekst, i uopšte, bolje uočavaju jezičke konstrukcije i kako jezik stvarno funkcioniše, nego što bi to bio slučaj sa dužim tekstom.

Pogledajmo jedan primer da vidite o čemu govorim.

„Britanska Vlada će verovatno tražiti od Evropske Unije hitnu finansijsku pomoć od više miliona funti da bi namirila troškove velike akcije pružanja pomoći ugroženima u poplavi koja je zahvatila veći deo Ujedinjenog Kraljevstva.“

□ Šta engleska vlada planira da uradi? Zašto?

- Koliko je to sigurno?
- Šta oni tačno žele?
- Koliko im je potrebno?
- Šta znači 'foot the bill'?
- Šta oni moraju da plate?
- Kako to znate?
- Koja se vrsta prirodne nepogode desila u Britaniji?
- Šta znači 'unfolding'?
- Ova situacija
 - a) se desila b) se dešava c) će se desiti
- Koliki deo Britanije je ugrožen?
- Koje su druge situacije koje zahtevaju hitne intervencije?

Ovo je samo jedan primer upotrebe kratkog teksta.

Ovde se sigurno nalazi još puno korisnih izraza i materijala iz gramatike o kojima bi se moglo raspravljati i učiniti čas izuzetno interesantnim. Zamislite samo šta biste mogli uraditi sa tri ovakva teksta!

Prema tome, nije bitna veličina teksta, već ono što uradite sa njim.